

WORKSHOP-KONCEPT

Projektresultat 5

PROJEKTNUMMER

2021-1-AT01-KA220-YOU-000034217

FÖRFATTARE

BIT SCHULUNGSCENTER

bitschulungcenter
member of bit group

sbtc
Danishmanlık

JONATHAN
COOPERATIVA SOCIALE

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or OeAD-GmbH. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Innehåll

1. Innehåll	2
2. Förord	3
3. Inledning	4
1. Workshop Plan 1: Vad är gröna jobb? En introduktion till yrkesvärlden för mer hållbarhet	6
2. Workshop Plan 2: Gröna jobb - Vilka är kraven och hur passar min kompetens in?	13
3. Workshop Plan 3: Gröna jobb i min region: Vad kan jag göra och vad behöver jag för att göra det?	18
4. Bilaga	26
1.1 Bilaga 1: Bingo för hållbarhet	26
2.1 Bilaga 2: Gissa jobbprofiler	28
3.1 Bilaga 3: Smarta lösningar för hållbarhet	35
4.1 Bilaga 4: PlayMais	36
5.1 Bilaga 5: Kompetensprofil (individ)	37
6.1 Bilaga 6: Kompetensprofil (Gröna jobb)	41
7.1 Bilaga 7: Vad är jag?	45
5. Litteratur	46

Förord

Detta workshopmaterial utvecklades som en del av det av Europeiska kommissionen finansierade projektet "Women4Green - Women in Power for a Green Economy" som en del av projektresultat 5 - "GUIDING towards a green career". Syftet med projektet är att öka medvetenheten och intresset hos unga kvinnor för karriärvägledning mot en karriär inom den gröna ekonomin.

Workshopmaterialet fungerar som en guide för utbildare och ungdomsarbetare för att introducera ämnet hållbarhet och gröna jobb för unga kvinnor i workshopsituationer, och samtidigt konfrontera dem med konkreta yrkesområden och dess krav. Genom de elevcentrerade och deltagande metoderna är kvinnorna alltid i utbyte med varandra och kan jämföra sina egna kompetenser med kraven för gröna jobb på ett praktiskt sätt. Målet är att uppmuntra dem att ytterligare utforska intressanta jobbprofiler inom den gröna ekonomin och motivera dem att överväga detta framtidsrelevanta yrkesområde för sina karriärer.

För att tillgodose målgruppernas behov utvecklades workshopkoncepten i en designtänkande process.

Ytterligare material som skapats i detta projekt finns tillgängligt på <https://women4green.eu/>.

1. Inledning

Inte bara, men särskilt sedan de globala konventionerna och agendorna om hållbar utveckling och klimatskydd, är frågan om hur de definierade målen kan uppnås också viktigare än någonsin. Näringslivet är en kraftfull och effektiv pelare för att uppnå hållbarhetsmålen. Under de senaste åren har det vuxit fram olika yrkesområden som anses ha en särskilt lovande framtid när det gäller hållbar utveckling. Dessa "gröna jobb" är jobb som syftar till att producera produkter och erbjuda tjänster som åtminstone undviker miljöskador eller bevarar naturresurser och därmed bidrar till miljöskydd. Även om denna definition är abstrakt är dess verksamhetsområde och kvalifikationskrav breda. Det kan handla om förnybar energi, hållbart byggande eller avloppsteknik, inklusive lärlingsutbildningar, men även akademiska yrken (Europeiska kommissionen 2013).

Kvinnor är dock underrepresenterade i dessa gröna jobb av en rad olika skäl (Världsbanken 2022), vilket är anledningen till att projektet "Women4Green" syftar till att fokusera specifikt på skräddarsydda workshops för karriärvägledning, utöver andra aktiviteter. Syftet är att öka medvetenheten bland unga kvinnor om karriärer inom den gröna ekonomin, att identifiera gröna jobb och att introducera dem till dem på ett så praktiskt sätt som möjligt.

De aktuella workshopkoncepten utvecklades inom projektpartnerskapet i samband med en Design Thinking-process. Beslutet att använda detta tillvägagångssätt baserades på lösnings- och användarorienteringen. Metoden bygger på övertygelsen att problem bara kan lösas effektivt om de angrips på ett kreativt och tvärvetenskapligt sätt. Design Thinking-metoden består av sex steg. Dessa beaktades också vid utvecklingen av workshopkoncepten:

1. Förståelse: Problemet definierades och ramvillkoren utvecklades. I det här fallet genomfördes efter en litteratursökning intervjuer med målgrupperna, dvs. med utbildare och deltagare i yrkesinriktade orienteringskurser. Kärnfrågan var hur kvinnor skulle kunna introduceras till gröna jobb mer effektivt och på ett mer praktiskt sätt.
2. Definiera: Den insamlade informationen analyserades för att identifiera kärnproblemet eller synvinkeln. Intervjuerna och forskningen har lett till slutsatsen att workshopparna bör utformas främst elevcentrerat, med höga praktiska och deltagande delar. Samtidigt är det också mycket viktigt att identifiera sina egna kompetenser, som bör beaktas här så att en enklare matchning med kraven för specifika gröna jobb kan fastställas.
3. Hitta idéer: Alla idéer som framkom i de två första stegen sammanställdes. För workshopkonceptet lades förutom författarnas egna och undersökta idéer också de intervjuade personernas idéer till. Ett förval gjordes för att uppfylla de allmänna målen för workshopformaten.
4. Utveckla prototyp: Ett första workshopformat skapades för att föreställa sig den möjliga lösningen på problemet. Detta ger både utbildarna och deltagarna en uppfattning om hur workshopparna går till, vilka möjligheter det finns till förbättringar och om de uppsatta målen verkligen uppnås.
5. Testning: Efter den allmänna feedbacken utvecklades och testades även de andra workshopformaten mer ingående. Återkopplingen togs som en möjlighet till förbättringar för att slutföra workshopkoncepten.

Resultatet av intervjuerna i steg 1 av Design Thinking-processen var framför allt att ämnena hållbarhet, hållbar utveckling och gröna jobb först bör diskuteras på ett inledande sätt i workshopparna innan deltagarna arbetar vidare med dem. De flesta av utbildarna har ännu inte integrerat dessa ämnen i sina karriärorienteringskurser, så kunskapen om det skulle behöva utökas. Dessutom bör workshopformaten struktureras på ett mycket praktiskt sätt, t.ex. genom deltagande av kvinnor som redan arbetar inom den gröna sektorn eller företagsexkursioner. Dessutom, generellt, bör

workshopparna vara deltagande, aktiverande och elevcentrerade, så att kvinnorna omedelbart känner sig berörda av ämnet och aktivt formar inlärningsprocessen.

Workshops för karriärorientering av unga kvinnor i gröna jobb utvecklades, som är strukturerade enligt schemat för "utvecklingsrelaterade uppgifter" (Bujold 1974) för att aktivera och främja den professionella och personliga utvecklingen hos individer. Stegen är uppbyggda enligt följande:

- Utforskande: Nyfikenheten och observationsförmågan bör väckas genom att man aktivt söker efter specifika problem och söker information om dem. I de utvecklade workshopparna genomfördes dessa steg med hjälp av enkla och snabba metoder om hållbarhetsfrågor och gröna jobb för att göra deltagarna medvetna och ge dem grundläggande kunskaper.
- Utkristallisering: Efter den inledande utforskningen behandlas personliga erfarenheter och uppfattningar för att skapa en relation till de frågor som tas upp. Detta görs t.ex. genom att hantera tidigare yrkeserfarenheter eller genom att skapa en kompetensprofil.
- Specifikation: I detta steg fastställs preferenserna för vidareutveckling. De baseras å ena sidan på personliga värderingar och å andra sidan på de möjligheter som faktiskt finns tillgängliga. Workshopparna erbjuder olika praktiska och aktiverande möjligheter för detta, t.ex. ett företagsbesök inklusive diskussion med kvinnor som redan har yrkeserfarenhet inom området.
- Genomförande: I den sista fasen läggs grunden för den närmaste yrkesmässiga framtiden. För detta ändamål erbjuds metoder och verktyg för reflektion, som gör det möjligt för deltagarna att ta ytterligare steg in i framtiden med den kunskap de har byggt upp.

De följande verkstäderna har också följande egenskaper:

- Det finns 3 olika workshopupplägg tillgängliga, beroende på workshopledarnas tidsresurser. Den första workshopen varar 3 undervisningsenheter (150 minuter), den andra 6 undervisningsenheter (300 minuter) och den tredje 12 undervisningsenheter (600 minuter). De två längre workshopparna kan också delas upp på flera dagar.
- Workshopparna är lämpliga för cirka 5-10 deltagare men kan också skalas upp. Workshopledaren bör dock överväga en anpassning av materialet och workshopens längd.
- Workshopparna är lämpliga för unga kvinnor mellan 14 och 20 år. Beroende på ålder och förkunskaper om ämnet kan aktiviteterna anpassas.
- I varje workshop definieras huvudmålet, respektive inlärningsmål samt de kompetenser som ska uppnås (personliga, sociala, metodologiska, professionella) för deltagarna.
- Workshopparna består av 3 faser: En introduktionsfas, där centrala begrepp introduceras och diskuteras; en arbetsfas, där deltagarna arbetar med huvudmålet för respektive workshop; och en avslutningsfas, där de kan reflektera över vad de har lärt sig och ge feedback.
- Workshop 2 och 3 är också lämpliga att hålla under flera dagar eller med en eller flera pauser. För denna paus har deluppgifter tagits fram som kan överlämnas till deltagarna.
- Metodologiskt kännetecknas workshopparna av en mängd olika deltagande och aktiverande metoder. Som grund användes, förutom beprövade metoder, metoder från "International Methods Handbook for Vocational Orientation in Group Settings" (Abif 2012).

2. Workshop Plan 1: Vad är gröna jobb? En introduktion till yrkesvärlden för mer hållbarhet

Kort beskrivning	<p>Denna workshop ger en grundläggande inblick i gröna jobb. Deltagarna kommer att diskutera varför termen används, vilka jobb som kan finnas inom området och i vilken utsträckning de kan tänka sig att utforska dessa jobb ytterligare. Workshopen är deltagande på så sätt att deltagarna kommer att vara aktiva så mycket som möjligt tillsammans med sina utbildare och kamrater istället för att bara lyssna på presentationer. Under 3 tillfällen (150 minuter) får deltagarna inte bara reflektera över sina intressen, utan också på ett kreativt sätt lära sig mer om nyckelbegrepp inom hållbarhet och relaterade yrken.</p> <p>Viktiga tips</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktiviteterna kan anpassas beroende på deltagarnas ålder och förkunskaper i ämnet. - Energizer kan inkluderas efter behov - En paus kan läggas in vid behov - Gruppdiskussioner kan anpassas till ett mer lekfullt tillvägagångssätt efter behov - Det rekommenderas att presentationer genomförs med hjälp av visuella hjälpmedel (t.ex. PowerPoint, CANVA).
Antal deltagare och deras ålder	<p>Antal deltagare: 5-10</p> <p>Ålder: 14-20 år</p>
Tillämpade metoder	<p>Brainstorming; kort presentation; grupparbete; parintervju; gruppdiskussion.</p>
Material	<p>Blädderblock, markörer, material/mallar enligt bilaga 1 och 2, 2 blanka A6-kort till varje deltagare i 2 färger vardera, klisteretiketter</p> <p>Valfritt: fler blädderblock med beskrivningar av gröna jobb (t.ex. baserat på materialet i "Green Job - Gallery Walk"), förberedda presentationer (t.ex. PowerPoint, CANVA)</p>

Kommentert [LV1]: Jag gillar konceptet, men jag är rädd att det blir mycket fråga i stället för att få för deltagarna. Jag vet att detta är en introduktion till gröna jobb, men jag tycker att vi skulle kunna inkludera den aktivitet som vi genomförde under de lokala workshoperna där deltagarna hade en handout att fylla i med information om gröna jobb som de var intresserade av. Jag minns inte namnet på aktiviteten, men den innebar att deltagarna gick runt i mötesrummet och inspirerades av gröna jobb och sedan fick de göra efterforskningar om det eller de jobb de var intresserade av.

Kommentert [MJ(2R1): Berätta gärna mer om den här aktiviteten i detalj. Jag har varit noga med att låta eleverna vara så aktiva som möjligt, naturligtvis genom att ställa konkreta frågor till dem.

Kommentert [JR3R1]: --> Du hittar den metoden här: <https://ap.adminproject.eu/files/open/2609/508089> i WP 3-mappen--> T3.3 Genomförande av workshops för samhällsbyggande/Förberedelse/Koncept/

--> Metoden kallas där "Green Job - Gallery Walk"

Kommentert [MJ(4R1): Jag har lagt till några av frågorna i mallen till den här workshopen

Kommentert [JR5]: Vad menas egentligen med "deltagande"? Det finns vissa grader och nivåer av deltagande...
https://higherlogicdownload.s3.amazonaws.com/ASTC/00e37246-8bd9-481f-900c-ad9d6b6b3393/UploadedImages/Ladder_of_Participation_1.pdf

Kommentert [MJ(6R5): Ja, en mer exakt definition skulle verkligen vara till hjälp. Jag har inkluderat den nu. Deltagande enligt presentationstrappan skulle snarare vara samråd i stället för information. Enligt min mening finns det bara ett fåtal möjligheter för eleverna att också vara med och utforma workshoperna.

Kommentert [JR7R5]: Ja, nu är det lite tydligare =)

Inställning		Endast stolar i en cirkel, inga bord krävs
Varaktighet		150 minuter Tiden för de enskilda aktiviteterna kan anpassas beroende på gruppdynamiken.
Huvudmål		Deltagarna får lära sig mer om gröna jobb och engagera sig ytterligare i ämnet.
Lärande Mål		Deltagarna vet: <ul style="list-style-type: none"> - hur i grunden ska hantera konceptet med gröna jobb. - hur man känner igen varför det kallas gröna jobb. - hur man analyserar arbetsbeskrivningar med hänsyn till sina styrkor, möjligheter och intressen. - hur de kan reflektera över sina intressen och i vilken utsträckning de vill engagera sig i gröna jobb. - om unga kvinnors roll i gröna jobb.
Uppnådda kompetenser		<p>Personligt: Deltagarna kommer att lära sig mer om gröna jobb och de möjligheter som de erbjuder för kvinnor.</p> <p>Socialt: Deltagarna delar sina erfarenheter med sina kollegor och har möjlighet att ställa frågor.</p> <p>Metodologiska: Deltagarna lär sig deltagande och kreativa metoder och tekniker för att bättre lösa specifika uppgifter inom gröna jobb.</p> <p>Yrkesinriktad: Deltagarna kommer att kunna identifiera sitt eget bidrag till att arbeta med gröna jobb och föreställa sig i vilken utsträckning de faktiskt skulle vilja arbeta där.</p>
Inledning	50 minuter	<p>1. Presentation (5 minuter)</p> <p>Workshoplederen presenterar kort sig själv och workshopen</p>

Kommentiert [JR8]: Jag är inte säker på vad som menas med "Fine Learning"

Kommentiert [MJ(9R8): @Steffi, vänligen förtydliga

Kommentiert [JR10]: Det förefaller mig som om detta är mål för workshopens process/struktur snarare än lärandemål för deltagarna. Jag skulle formulera inlärningsmålen annorlunda ("Deltagarna vet hur de ska...", "Deltagarna kan...").

Kommentiert [MJ(11R10): Ingår även i workshop 2 och 3

Kommentiert [JR12R10]: Ja, den här formuleringen är mer lärande- och deltagarorienterad. Jag förstår bara inte riktigt "kreativt engagera sig i några gröna jobbbeskrivningar" och "deltagarna vet hur de ska engagera sig i unga kvinnors roll i gröna jobb".
Annons 1: Kanske "analysera arbetsbeskrivningar med avseende på deras styrkor, möjligheter och intressen" skulle vara mer konkret?

Kommentiert [MJ(13R10): Tack för det första förslaget. Jag har ändrat det andra.

Kommentiert [JR14]: Jag skulle vilja lägga till ytterligare (1) Antal & ålder på deltagarna (minimum och maximum), (2) Inställningen; med/utan bord, i en cirkel, ...

Kommentiert [MJ(15R14): Detta angavs ovan i inledningen (sista punkten "egenskaper").

Kommentiert [JR16R14]: Enligt min mening kan detta nämnas oftare, eftersom allt inte är memorerat. Om jag skulle genomföra en workshop skulle jag inte läsa igenom introduktionen igen, utan jag skulle vilja ha den här typen av implementeringsrelevanta hårda fakta/information i en överblick i den här tabellen.

Kommentiert [MJ(17R14): Klar

Kommentiert [JR18]: Det här är egentligen inte kompetenser. Kanske kan kompetensramverket vara till hjälp för formuleringen
https://www.5pcomp.eu/images/blog_images/5p-competency-framework-tool.jpg

Kommentiert [MJ(19R18): Det skulle vara till hjälp om du kunde definiera exakt vad som inte är en kompetens för att anpassa den

Kommentiert [JR20R18]: Enligt min mening kan detta nämnas oftare, eftersom allt inte är memorerat. Om jag skulle genomföra en workshop skulle jag inte läsa igenom introduktionen igen, utan jag skulle vilja ha den här typen av implementeringsrelevanta hårda fakta/information i en överblick i den här tabellen.

	<p>Deltagarna får etiketter att skriva sitt namn på och fästa på sina kläder.</p> <p>2. Att lära känna hållbarhetsbegreppet: Bingo om hållbarhet (Bilaga 1) (10 min)</p> <p>Workshopledaren delar ut bingomallar (se bilaga 1) till alla deltagare och förklarar reglerna. Deltagarna börjar fråga varandra i vilken utsträckning påståendena gäller för den andra personen. Vinnaren är den första personen som samlar in 4 signaturer vertikalt, horisontellt eller diagonalt från fyra olika personer.</p> <p>Efteråt en kort diskussion.</p> <p>3. Gruppdiskussion: Vad är klimatförändringar och hållbarhet, och vad har det med mig att göra? (15 minuter)</p> <p>Workshopledaren diskuterar följande frågor med deltagarna och antecknar viktiga uttalanden på blädderblocket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad förknippar du med begreppet klimatförändringar?</i> - <i>Vad har ni själva redan upplevt när det gäller detta ämne?</i> - <i>Har du hört talas om begreppet hållbarhet? Vilka relaterade termer kommer du att tänka på?</i> - <i>Valfritt: Kan du tänka dig yrken eller företag som arbetar med klimatförändringar/hållbarhetsfrågor?</i> <p>4. Brainstorming I (10 minuter)</p> <p>Workshopledaren lägger till följande frågor på blädderblocket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad förknippar du färgen "grön" med?</i> - <i>Vad har färgen med yrken eller gröna jobb att göra?</i> <p>5. Kort presentation (10 min)</p> <p>Detta följs av en resolution och en inblick i den gröna ekonomin och gröna jobb, till</p>
--	--

Kommentert [LV21]: Jag gillar aktiviteten, jag är bara lite bekymrad över längden eftersom den slutliga diskussionen bör innehålla några förklaringar; Jag tycker att minst 15-20 minuter bör planeras.

Kommentert [MJ(22R21)]: Enligt min erfarenhet är det ett mycket snabbt spel där deltagarna bara frågar och får svar för att få alla rader så snabbt som möjligt. Du kan dock reservera ytterligare några minuter för diskussionen efteråt.

		<p>exempel med hjälp av följande text: <i>"Gröna jobb är jobb som bidrar till miljöskydd, till exempel för att förhindra miljöskador eller för att bevara naturresurser. Det kan handla om jobb inom vitt skilda områden, t.ex. förnybar energi som vindkraft eller solenergi, eller hållbart byggande. Men även hållbar turism kan vara ett grönt jobb. Du kan också arbeta med ett grönt jobb! Det spelar ingen roll vilken utbildningsbakgrund du har eller vilket område du arbetar inom. Överallt söker man människor som aktivt vill arbeta för miljön."</i></p> <p>Presentationen kan stödjas visuellt, t.ex. med hjälp av PowerPoint.</p> <p>Besvara frågor (Q&A-session)</p>
Arbetsfas	70 min	<p>6. Gissa jobbprofiler (bilaga 2) (35min)</p> <p><u>Förberedelser</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Placera fotosamlingen med gröna jobb på ett bord - Förklaring av metoden - Indelning av gruppen i team med 2-3 personer i varje <p><u>Implementering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Grupperna väljer ett foto och hittar på en berättelse med hjälp av följande vägledande frågor på blädderblocket: <ul style="list-style-type: none"> o <i>Var kan bilden ha tagits?</i> o <i>Vad gör personen på bilden?</i> o <i>Varför kan den här aktiviteten vara till nytta för miljön?</i> o <i>Vilket yrke kan personen ha?</i> o <i>Vilka färdigheter/vilken träning/vilken utbildning kan den här personen behöva för att utföra det här jobbet?</i> - Deltagarna presenterar kortfattat berättelsen i plenum (2 minuter per grupp, totalt 15 minuter). - Workshopledaren (eller deltagarna själva) skriver respektive arbetsbeskrivning på en post-it-lapp

	<p>och fäster den tillsammans med fotot på ett blädderblock</p> <p>7. Parintervjuer (10 minuter)</p> <p>Deltagarna delas in i grupper om 2 personer och intervjuar varandra utifrån följande frågor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vilket av dessa yrken skulle intressera dig?</i> - <i>Vilket yrke skulle du vilja ta tag i rent konkret? Och varför?</i> - <i>Vilka möjligheter kan jobbet erbjuda i din region?</i> - <i>Vilken lön kan du förvänta dig?</i> <p>8. Gruppdiskussion (10 minuter)</p> <p>Workshopledaren kallar in deltagarna och ber dem berätta om sina intryck från parintervjuerna:</p> <p><i>I det första steget presenterar deltagarna svaren från parintervjun (ömsesidig presentation - deltagare 1 presenterar deltagare 2)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad var det mest intressanta faktumet för dig och varför?</i> - <i>Uppstod det några frågor?</i> - <i>Vilka frågor har du efter att ha pratat om ämnet?</i> - <i>Vilka arbetsbeskrivningar är fortfarande oklara för dig?</i> <p>9. Brainstorming II (10 minuter)</p> <p>På det tidigare använda blädderblocket och ytterligare blädderblock som utbildaren har förberett med de jobb/foton som samlades in i fas 4 samlas andra möjliga gröna jobb in allteftersom de nämns av deltagarna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vilka andra gröna jobb kan du tänka dig?</i> - <i>Vad kan du föreställa dig under den?</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>Vad gör dessa jobb gröna?</i> o <i>Var arbetar de här människorna?</i> o <i>Vad gör folket?</i> o <i>Vilka färdigheter/vilken utbildning kan krävas?</i>
--	--

Kommentiert [LV23]: Menar vi att de är intresserade för att de är "intressanta" som jobb för dem eller för att de kan tänka sig att ta upp dem?

Kommentiert [MJ(24R23): Eftersom det är en introduktionsworkshop skulle jag säga det första alternativet.

		<p>10. Gruppdiskussion (10 minuter) Workshopledaren börjar med att ställa den självklara frågan: "Så vilken skillnad kan unga kvinnor göra i de här jobben?" och etablerar därmed kopplingen mellan kvinnor och gröna jobb. Frågor till gruppen kan vara:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Känner du kvinnor i din närhet som arbetar med så kallade gröna jobb?</i> - <i>Inom vilka yrken arbetar de? Var arbetar de?</i> - <i>Hur tog de sig dit?</i> <p>Svaren samlas in på ett blädderblock av workshopledaren.</p> <p>11. Kort presentation (5 min)</p> <p>Detta följs av ett inlägg om kvinnors betydelse för gröna jobb som bygger på svaren från gruppdiskussionen.</p> <p>Presentationen kan stödjas visuellt, t.ex. med hjälp av PowerPoint.</p> <p>Besvara frågor (Q&A-session)</p>
Slutsats	30 minute r	<p>12. Reflektion över kortet (15 minuter) Workshopledaren delar ut vardera 2 blanka kort i 2 färger i A6-format och pennor till deltagarna. Deltagarna kan skriva ner sina erfarenheter från workshopen utifrån följande frågor (1 svar per kort)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad lärde du dig i den här workshopen?</i> - <i>Varför kan gröna jobb vara intressanta för dig? Varför inte?</i> <p>Workshopledaren samlar in korten och fäster dem på ett förberett blädderblock.</p> <p>13. Gruppdiskussion (15 minuter)</p> <p>Workshopledaren läser upp svaren på varje fråga med nyckelord och frågar gruppen om någon annan vill kommentera.</p>

		<p>Slutligen tackar workshopledaren gruppen för deras samarbete och avslutar workshopen.</p> <p>Han/hon hänvisar också till projektet, dess webbplats och relaterat material.</p>
--	--	---

3. Workshop Plan 2: Gröna jobb - Vilka är kraven och hur passar min kompetens in?

Kort beskrivning		<p>I denna workshop får deltagarna lära sig om begreppet hållbarhet och gröna jobb och dess krav inom 6 enheter (300 min). Efter att ha skapat en individuell kompetensprofil för sig själva kommer de att ta reda på om dessa yrkesområden kan passa dem och ta de första ytterligare stegen.</p> <p><u>Viktiga tips</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktiviteterna kan anpassas beroende på deltagarnas ålder och förkunskaper i ämnet. - Energizer kan inkluderas efter behov - En paus kan läggas in vid behov - Gruppdiskussioner kan anpassas till ett mer lekfullt tillvägagångssätt efter behov - Det rekommenderas att presentationer genomförs med hjälp av visuella hjälpmedel (t.ex. PowerPoint, CANVA).
Antal deltagare och deras ålder		<p>Antal deltagare: 5-10</p> <p>Ålder: 14-20 år</p>
Tillämpade metoder		Brainstorming; kort presentation; grupparbete; parintervju; gruppdiskussion; hållbarhetsbingo (bilaga 1), Vad är jag? (bilaga 7), internetundersökning, kompetensprofilering,
Material		<p>Material/mallar enligt bilaga 1-7, blädderblock, pennor, 2 blanka A6-kort till varje deltagare i 2 färger vardera, självhäftande etiketter</p> <p>Valfritt: förberedda presentationer (t.ex. PowerPoint, CANVA)</p>
Inställning		<p>För det första, endast stolar i en cirkel</p> <p>Från steg 6 och framåt behövs bord (2 deltagare delar på 1 bord)</p>
Varaktighet		<p>300 min (6 UE)</p> <p>Tiden för de enskilda aktiviteterna kan anpassas beroende på gruppdynamiken.</p>
Huvudmål		Deltagarna kommer att kunna identifiera sina egna färdigheter och avgöra vilka gröna yrken som passar dem bäst.

Kommentiert [LV25]: En fråga dök upp när jag läste konceptet: ska vi rekrytera deltagare som redan är intresserade av att få ett grönt jobb eller deltagare som KAN vara intresserade om de får rätt information? I det första scenariot tycker jag att konceptet är väl utformat och genomtänkt. I det andra scenariot måste vi exponera deltagarna för så många gröna jobb som möjligt för att hjälpa dem att inse att det de vill göra kanske är ett grönt jobb. Annars kan det sluta med att kompetensmatchningen blir meningslös. Vet inte om jag uttrycker mig tydligt.

Kommentiert [MJ(26R25)]: @Steffi, vänligen förtydliga

Kommentiert [JR27R25]: Det är verkligen en viktig fråga!

Inlärningsmål		<p>Deltagarna vet hur de ska göra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - känner till hållbarhetsbegreppet och kan relatera ämnet till sin egen livsmiljö - i grunden behandla olika yrkesområden inom gröna jobb och dess krav. - kan identifiera sina egna kompetenser och relatera dem till kraven för utvalda gröna jobb.
Uppnådda kompetenser		<p>Personlig: Deltagaren vill veta mer om gröna jobb och hur unga kvinnor kan bidra.</p> <p>Socialt: Deltagarna utbyter erfarenheter med sina kamrater för att identifiera färdigheter för gröna jobb och relatera dem till sina egna talanger.</p> <p>Metodologiska: Deltagarna lär sig deltagande och kreativa metoder och tekniker för att identifiera sina egna kompetenser och för att bättre föreställa sig gröna jobb och deras krav.</p> <p>Yrkesinriktad: Deltagarna kommer att kunna identifiera sina egna färdigheter och veta vilka gröna jobb som kan passa dem.</p>
Ingång	30 min	<p>1. Presentation (5min)</p> <p>Workshopledaren presenterar kort sig själv och workshopen</p> <p>Deltagarna får etiketter att skriva sitt namn på och fästa på sina kläder.</p> <p>2. Att lära känna begreppet hållbarhet: Bingo om hållbarhet (Bilaga 1) (10min)</p> <p>Workshopledaren delar ut bingomallar (se bilaga 1) till alla deltagare och förklarar reglerna. Deltagarna börjar fråga varandra i vilken utsträckning påståendena gäller för den andra personen. Vinnaren är den första personen som samlar in 4 signaturer vertikalt, horisontellt eller diagonalt.</p> <p>Efteråt kort diskussion om svaren på Sustainability Bingo.</p> <p>3. Gruppdiskussion: Vad är klimatförändringar och hållbarhet, och vad har det med mig att göra? (15 minuter)</p>

Kommentiert [JR28]: Jag antar att det här är minuterna? I så fall skulle jag lägga till detta uttryckligen, genom att skriva t.ex. "30 minuter"

Kommentiert [MJ(29R28): Ja, ingår

Kommentiert [JR30]: Kanske några namnkort eller liknande så att deltagarna kan tilltala varandra med namn under workshopen?

Kommentiert [LV31R30]: Du menar namnskyftar att klistra på deras t-shirt?

Kommentiert [MJ(32R30): Det kan naturligtvis också ordnas. Det kan vara relevant om gruppmedlemmarna inte känner varandra, vilket jag i ärlighetens namn inte antog.

Kommentiert [LV33]: Som jag sa tidigare tycker jag att mer tid borde ägnas åt

Kommentiert [MJ(34R33): Besvarades i en kommentar ovan

Kommentiert [JR35]: Jag vet inte om det är möjligt, men det skulle vara väldigt praktiskt om det gick att få en länk till webbplatsen så att man kunde se templatet och få en idé med ett klick. För det tar lite tid att hålla på och scrolla fram och tillbaka mellan mallarna och Workshop Flow

Kommentiert [LV36]: Jag tror att om målet är att samla in 4 underskrifter kan de hoppa över intressanta saker att diskutera med de andra deltagarna; vad sägs om att spela i par och vinnaren är den person som får fler påståenden överstrukna?

Kommentiert [MJ(37R36): Detta skulle också vara ett alternativ, men skulle snarare bero på utbildarens preferenser och kan anpassas.

Kommentiert [JR38]: Menar du gruppdiskussionen? Eller skulle den "korta diskussionen" vara relaterad till svaren/reflektionen i Sustainability Bingo?

Kommentiert [MJ(39R38): Den andra

Kommentiert [JR40R38]: Sedan skulle jag förklara detta kortfattat i en bisats så att det blir tydligare.

		<p>Workshopledaren diskuterar följande frågor med deltagarna och antecknar viktiga uttalanden på blädderblocket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vad förknippar du med begreppet klimatförändringar? - Vad har ni själva redan upplevt när det gäller detta ämne? - Har du hört talas om begreppet hållbarhet? Vilka relaterade termer kommer du att tänka på? - Valfritt: Kan du tänka dig yrken eller företag som arbetar med klimatförändringar/hållbarhetsfrågor? <p>Workshopledaren avslutar diskussionen med en kort teoretisk genomgång av ämnet.</p>
Arbetsfas	230 minuter	<p>4. Lär dig mer om gröna jobb (50 minuter):</p> <p>Workshopledaren förklarar kortfattat att organisationer / individer i näringslivet också är bekymrade över klimatförändringar / hållbarhet. Det finns många intressanta yrken/yrkesområden som också skulle kunna vara intressanta för deltagarna i denna workshop. Syftet med den här workshopen är att identifiera dessa yrken och att hantera deras krav.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Därefter introduktion till ämnet med hjälp av en kortfilm om ett hållbart företag inkl. reflektion baserad på workshopmaterialet "Smarta lösningar för hållbarhet" (Bilaga 3) (40 min) - Fråga om andra yrken/yrkesområden i sammanhanget och dokumentera dem på ett blädderblock. - Kort förklaring (valfri presentation kan göras): <i>"Gröna jobb är jobb som bidrar till miljöskydd, t.ex. för att förhindra miljöskador eller för att bevara naturresurser. Det kan handla om jobb inom vitt skilda områden, t.ex. förnybar energi som vindkraft eller solenergi, eller hållbar byggnation. Men även hållbar turism kan vara ett grönt jobb. Du kan också arbeta med ett grönt jobb! Det spelar ingen roll vilken utbildningsbakgrund du har eller vilket område du arbetar inom. Människor som vill arbeta aktivt för miljön söks överallt."</i> <p>Besvara frågor (Q&A session)</p> <p>5. Gissa yrken med PlayMais (Bilaga 4) (50 min):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alla deltagare får PlayMais och skapar ett objekt (t.ex. en vindturbin, ett provrör etc.) för ett grönt jobb som de själva väljer (30 min).

Kommentiert [JR41]: Jag skulle lägga till en kort kritisk anmärkning så att utbildarna ser till att inte välja företag med grön tvätt (t.ex. H&M).

Kommentiert [MJ(42R41)]: Tillagd i bilagan, tack

Kommentiert [LV43]: Jag har en farhåga här. Tänk om de inte kan komma på yrken? Tänk om de kommer på yrken som är direkt kopplade till hållbarhet men inte kan komma på jobb som är gröna även om ingen tänker på dem på det sättet? Kommer vi att ge några exempel också vid det här laget, eller förlitar vi oss bara på deltagarnas bidrag?

Kommentiert [MJ(44R43)]: Detta är snarare en del för att samla alla idéer som kom upp ytterligare av eleverna och dokumentera dem. Bara för att inte glömma något.

Kommentiert [JR45]: Istället skulle jag skriva "Q&A Session".

Kommentiert [MJ(46R45)]: Ja, tack så mycket

Kommentiert [LV47]: Förstår inte vad du menar med det

Kommentiert [MJ(48R47)]: Exempel på detta kan vara vindkraftverk (vindkrafttekniker), provrör (mikrobiolog)

	<p>- Efteråt presenterar deltagarna sina föremål och låter de andra gissa vilket yrke de har valt.</p> <p><i>Vid denna punkt kan workshopen delas upp så att den kan fortsätta efter en längre paus eller nästa dag. För detta ändamål bör ledaren kortfattat avsluta den första delen eller kortfattat presentera de sista och nu följande stegen innan den 6:e sekvensen påbörjas.</i></p> <p>En läxa eller en mellanliggande uppgift kan tilldelas:</p> <p>Deltagarna bör fundera på vad de gillade att göra i sin senaste yrkesverksamhet eller i sitt privatliv, och vid vilka specifika tillfällen de gjorde det. Kan de nämna kompetenser från detta?</p> <p>6. Identifiera egna kompetenser (Bilaga 5) (30min):</p> <p>Med hjälp av workshopmaterialet i bilagan skapar deltagarna sin egen kompetensprofil och ger sig själva poäng från 1-4 för varje kompetens (om de inte redan har gjort det på något sätt).</p> <p>7. Identifiera kompetenser för gröna jobb (Bilaga 6) (30 min):</p> <p>Workshopledaren förklarar kortfattat tillvägagångssättet och målet med nästa del av workshopen: Deltagarna får ett specifikt yrke/yrkesområde inom sektorn för gröna jobb och ombeds att undersöka följande frågor på Internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vilka företag finns det som erbjuder detta jobb? Vilka är deras produkter/tjänster? - Vad gör du i det här jobbet? - Vilka kompetenser/krav behöver du för detta? <p>Därefter tilldelar deltagarna poäng för varje jobb och kompetens från 1-4 enligt mallen i bilagan. Dessa samlas in och genomsnittspoäng beräknas för varje kompetens i varje jobb.</p> <p>Observera: Tilldelningen av poäng för kompetenserna här är avsiktligt mycket subjektiv ur deltagarnas synvinkel. Detta är dock bara ett första intryck av dessa jobb.</p> <p>8. Spel Vad är jag? (Bilaga 7) (20 min):</p> <p>För konsolidering spelar deltagarna spelet "Vad är jag?" med hjälp av spelinstruktionerna i bilagan.</p> <p>9. Gruppdiskussion (30 minuter):</p>
--	--

Kommentiert [LV49]: 30 minuter eller 50 minuter (appendix)?

Kommentiert [MJ(50R49): 30, ändrad i appendix

Kommentiert [LV51]: Baserat på den kompetens de bedömer, kommer de att få en poäng som kan rikta dem mot vissa områden/yrken eller kommer vi att använda en mer generisk metod?

Kommentiert [MJ(52R51): Tack för din fråga. Deltagarna får en poäng, ja, men poängen leder inte automatiskt till att de söker sig till specifika områden/jobb/yrken. I nästa steg 7 kommer de också att bedöma jobb efter att de har behandlat några jobb/yrken i detta och de föregående stegen. Men som jag nämnde tidigare är detta väldigt subjektivt och kan bara vara ett första intryck av vilka kompetenser som kan behövas.

Kommentiert [MJ(53R51): Det är i ärlighetens namn inte en helt lätt uppgift, men det kan vara värt ett försök. Om det inte är användbart kan vi överväga att anpassa denna del eller söka efter en annan metod.

Kommentiert [LV54]: Ger de poäng till kompetenser baserat på den "mängd" kompetenser som visar sig vara nödvändig för att utföra det jobbet?

Kommentiert [LV55R54]: I allmänhet förstår jag inte hur poängen matchas ... kan du förklara bättre snälla?

Kommentiert [MJ(56R54): Kanske borde vi tillämpa denna metod för att förtydliga beskrivningen

Kommentiert [LV57]: Snyggt!

		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Vilka jobb är mest lämpade för deltagarnas egna färdigheter?</i> - <i>Vilka av dem skulle deltagarna ta itu med mer i detalj? Varför skulle de göra det?</i> - <i>Vilken träning/utbildning behövs för detta yrke?</i> <p>10. Gruppdiskussion (20 minuter)</p> <p>Workshopledaren börjar med att ställa den slående frågan: "Så vilken skillnad kan unga kvinnor göra i de här jobben?" och etablerar därmed kopplingen mellan kvinnor och gröna jobb.</p> <p>Frågor till gruppen kan vara:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Känner du till några kvinnor i din närhet som arbetar med så kallade gröna jobb?</i> - <i>Inom vilka yrken arbetar de? Var arbetar de?</i> - <i>Hur tog de sig dit?</i>
Slutsats	30 minuter	<p>11. Reflektion över kortet (15 min)</p> <p>Workshopledaren delar ut vardera 2 blanka kort i 2 färger i A6-format och pennor till deltagarna.</p> <p>Deltagarna kan skriva ner sina erfarenheter från workshopen utifrån följande frågor (1 svar per kort)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad lärde du dig i den här workshopen?</i> - <i>Varför kan gröna jobb vara av intresse för dig?</i> <p>Workshopledaren samlar in korten och sätter upp dem på ett blädderblock.</p> <p>12. Gruppdiskussion (15 minuter)</p> <p>Workshopledaren läser upp svaren på varje fråga med nyckelord och frågar gruppen om någon annan vill kommentera.</p> <p>Slutligen tackar workshopledaren gruppen för deras samarbete och avslutar workshopen.</p> <p>Han/hon hänvisar också till projektet, dess webbplats och relaterat material.</p>

4. Workshop Plan 3: Gröna jobb i min region: Vad kan jag göra och vad behöver jag för att göra det?

Kort beskrivning	<p>Denna workshop ger deltagarna en uppfattning om vad hållbar utveckling och gröna jobb handlar om, vilka färdigheter som krävs och vilka yrken som finns tillgängliga i regionen under 600 min. Dessutom kommer ett studiebesök på ett företag att genomföras för att få en uppfattning om vikten av gröna jobb och möjligheterna för kvinnor direkt på plats och i utbyte med yrkesverksamma. Workshopen är uppdelad på 4 dagar. Mellan var och en av dessa dagar kan en liten hemuppgift tilldelas och diskuteras kort i början av nästa dag. Uppgifterna förklaras mer i detalj i följande workshopschema.</p> <p><u>Viktiga tips</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktiviteterna kan anpassas beroende på deltagarnas ålder och förkunskaper i ämnet. - Energizer kan inkluderas efter behov - En paus kan läggas in vid behov - Gruppdiskussioner kan anpassas till ett mer lekfullt tillvägagångssätt efter behov
Antal deltagare och deras ålder	<p>Antal deltagare: 5-10</p> <p>Ålder: 14-20 år</p>
Tillämpade metoder	Brainstorming; kort presentation; grupparbete; parintervju; gruppdiskussion; internetundersökning; studieresa.
Material / Förberedelser	<p>Blädderblock, pennor, material/mallar enligt bilaga 1-7, 2 blanka A6-kort till varje deltagare i 2 färger vardera, självhäftande etiketter</p> <p>Förberedelse av utflykten med organisering av möjliga intervjupartners</p> <p>Valfritt: förberedda presentationer (t.ex. PowerPoint, CANVA)</p>
Inställning	<p>Endast stolar i en cirkel</p> <p>Dag 2 behövs bord (2 deltagare delar på 1 bord)</p>
Varaktighet	<p>600 min (uppdelat på 4 dagar, 150 min varje dag)</p> <p>Tiden för de enskilda aktiviteterna kan anpassas beroende på gruppdynamiken.</p>
Huvudmål	Deltagarna lär sig om gröna jobb, är medvetna om deras betydelse för hållbar utveckling och har fått en uppfattning om vilka jobb som finns tillgängliga i deras region.

Kommentert [JR58]: Jag är inte säker på om informationen om antalet lektioner är nödvändig, främst eftersom workshop-planen nedan är baserad och strukturerad på dagar (och minuter per dag) och inte undervisningsenheter / lektioner.

Kommentert [MJ(59R58): Du har rätt, tack så mycket

Kommentert [JR60]: Jag skulle vilja lägga till informationen om att en UE skulle vara cirka 50 minuter

Kommentert [MJ(61R60): Jag har strukturerat det enligt ditt förslag nedan

Kommentert [JR62]: Jag skulle specificera med dagar + tid per dag (eftersom det är strukturerat så här nedan)

Kommentert [MJ(63R62): Klar

Mål för fininläring		<p>Deltagarna vet hur de ska göra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Känner till hållbarhetsbegreppet och kan relatera ämnet till sin egen livsmiljö - Grundläggande hantering av olika yrkesområden inom gröna jobb och deras krav. - Kan identifiera sina egna kompetenser och relatera dem till kraven för utvalda gröna jobb. - Lär känna gröna jobb i sin region och diskutera med yrkesverksamma direkt på plats om deras betydelse för hållbar utveckling och vikten av kvinnor inom detta område
Uppnådda kompetenser		<p>Personligt: Deltagarna vet mer om gröna jobb och hur de kan bidra till en hållbar utveckling.</p> <p>Social: Deltagarna interagerar med sina kamrater och de som redan är i arbetslivet för att identifiera färdigheter för gröna jobb och koppla dem till sina egna talanger.</p> <p>Metodologiska: Deltagarna lär sig deltagande och kreativa metoder och tekniker för att identifiera sina egna kompetenser och för att bättre föreställa sig gröna jobb och dess krav.</p> <p>Professionell: Deltagarna kommer att kunna hitta gröna jobb i sin region och bli medvetna om vikten och kraven genom att interagera med yrkesverksamma.</p>
Dag 1	160 minuter	<p>1. Presentation (5 minuter) Workshopledaren presenterar kort sig själv och workshopen</p> <p>Deltagarna får etiketter att skriva sitt namn på och fästa på sina kläder.</p> <p>2. Att lära känna hållbarhetsbegreppet: Bingo om hållbarhet (Bilaga 1) (10 min) Workshopledaren delar ut bingomallar (se bilaga 1) till alla deltagare och förklarar reglerna. Deltagarna börjar fråga varandra i vilken utsträckning påståendena gäller för den andra personen. Vinnaren är den första personen som samlar 4 signaturer vertikalt, horisontellt eller diagonalt. Efteråt en kort diskussion.</p> <p>3. Gruppdiskussion: Vad är klimatförändringar och hållbarhet, och vad har det med mig att göra? (15 minuter)</p> <p>Workshopledaren diskuterar följande frågor med deltagarna och antecknar viktiga uttalanden på blädderblocket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad förknippar du med begreppet klimatförändringar?</i> - <i>Vad har ni själva redan upplevt när det gäller detta ämne?</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Har du hört talas om begreppet hållbarhet? Vilka relaterade termer kommer du att tänka på?</i> - <i>Valfritt: Kan du tänka dig yrken eller företag som arbetar med klimatförändringar/hållbarhetsfrågor?</i> <p>Workshopledaren avslutar diskussionen med en kort teoretisk genomgång av ämnet.</p> <p>4. Lär dig mer om gröna jobb (50 minuter): Workshopledaren förklarar kortfattat att organisationer / individer i näringslivet också är bekymrade över klimatförändringar / hållbarhet. Det finns många intressanta yrken/yrkesområden som också kan vara intressanta för deltagarna i denna workshop. Syftet med den här workshoppen är att identifiera dessa yrken och att hantera dess krav.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Därefter introduktion till ämnet med hjälp av en kortfilm om ett hållbart företag inkl. reflektion baserat på workshopmaterialet "Smarta lösningar för hållbarhet" (Bilaga 3) (40min) - Fråga om andra yrken/yrkesområden i sammanhanget och dokumentera dem på ett blädderblock. - Kort förklaring (valfri presentation kan göras): <i>"Gröna jobb är jobb som bidrar till miljöskydd, t.ex. för att förhindra miljöskador eller för att bevara naturresurser. Det kan handla om jobb inom vitt skilda områden, t.ex. förnybar energi som vindkraft eller solenergi, eller hållbar byggnation. Men även hållbar turism kan vara ett grönt jobb. Du kan också arbeta med ett grönt jobb! Det spelar ingen roll vilken utbildningsbakgrund du har eller vilket område du arbetar inom. Människor som vill arbeta aktivt för miljön söks överallt."</i> <p>Svara på</p> <p>5. Gissa yrken med PlayMais (Bilaga 4) (50 min): Alla deltagare får PlayMais och skapar ett objekt för ett grönt jobb som de själva väljer (30 min). Efteråt presenterar deltagarna sina föremål och låter de andra gissa vilket yrke de har valt.</p> <p>6. Identifiera egna kompetenser (Bilaga 5) (30 min): Med hjälp av workshopmaterialet i bilagan skapar deltagarna sin egen kompetensprofil och ger sig själva 1-4 stjärnor för varje kompetens (om de inte har gjort det tidigare på något sätt). Skapa en kompetensprofil.</p> <p>En läxa eller en mellanliggande uppgift kan tilldelas:</p>
--	--

Kommentiert [LV64]: Samma som tidigare

Kommentiert [MJ(65R64): Exempel i kommentaren ovan

Kommentiert [LV66]: Vad är det som gör att någon har det och någon inte har det? Jag tror att vi fortfarande kan få dem att göra det eftersom saker förändras och uppfattningen om den konkurrenskraft vi har varierar beroende på levande händelser och lärodomar

Kommentiert [MJ(67R66): Om vissa gruppmedlemmar har gjort det tidigare och andra inte, är det bättre att göra det igen och sammanföra dem som har erfarenhet med dem som inte har det.

		Efter att ha lärt sig mer om gröna jobb kunde deltagarna studera 1-2 av dem mer i detalj hemma och undersöka specifika aktiviteter relaterade till dessa jobb på Internet.
Dag 2	150 minuter	<p>7. Identifiera kompetenser för gröna jobb (Bilaga 6) (30 min): Workshopledaren förklarar kortfattat tillvägagångssättet och målet för nästa workshopdel, som bygger vidare på hemuppgiften eller deluppgiften: Deltagarna får ett annat yrke/yrkesområde inom området gröna jobb och ombeds att undersöka följande frågor på Internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vilka företag finns det som erbjuder detta jobb? Vilka är deras produkter/tjänster?</i> - <i>Vad gör du i det här jobbet?</i> - <i>Vilka kompetenser/krav behöver du för detta?</i> <p>Därefter tilldelar deltagarna stjärnor för varje jobb och kompetens på mallen i bilagan enligt det krav de bedömer. Dessa samlas in och genomsnittspoäng beräknas för varje kompetens i varje jobb. Det handlar inte om hur korrekta kraven faktiskt är, utan endast om deltagarens personliga bedömning av vilka krav som kan behövas och i vilken utsträckning.</p> <p>Gruppdiskussion (30 minuter):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vilka jobb är mest troliga att matcha dina färdigheter?</i> - <i>Vilken skulle deltagarna ta upp mer i detalj? Varför skulle de göra det?</i> <p>8. Spel Vad är jag? (Bilaga 7) (20 min): För konsolidering spelar deltagarna spelet "Vad är jag?" med hjälp av spelinstruktionerna i bilagan.</p> <p>9. Gruppdiskussion (20 minuter): Workshopledaren börjar med att ställa den slående frågan: "Så vilken skillnad kan unga kvinnor göra i de här jobben?" och etablerar därmed kopplingen mellan kvinnor och gröna jobb. Frågor till gruppen kan vara:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Känner du till några kvinnor i din närhet som arbetar med så kallade gröna jobb?</i> - <i>Inom vilka yrken arbetar de? Var arbetar de?</i> - <i>Hur tog de sig dit?</i> <p>10. Förberedande utflykt (50 min): Beslutet om vilket företag som ska besökas bör ha fattats i förväg av workshopledaren. För att förbereda deltagarna inför företagsbesöket föreslås följande metoder: Inträde till företaget (15 min)</p>

		<p>Deltagarna delas in i grupper om 2-3 personer och sätter sig vid en dator med internetuppkoppling och webbläsare (smartphone är också ok). Workshopledaren visar nu företagets fullständiga namn och var företaget är beläget. Deltagarna ska kortfattat söka information om företaget. Efter ca 5 minuter samlar workshopledaren in nyckelbegrepp om företaget på ett (vad som produceras/erbjuds, vilka är kunderna, hur stort/gammalt är företaget, vilka yrken kan finnas där etc.).</p> <p>Bekanta dig med företaget (30 min) Efter denna inledande research ska deltagarna nu ta reda på mer om företaget. Varje grupp väljer ett ämne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Produkter / tjänster: Vad producerar företaget? Varför är produkterna/tjänsterna hållbara?</i> - <i>Kunder: Vilka kunder har företaget? Vad använder de produkterna/tjänsterna till?</i> - <i>Hållbarhet: Varför är det här företaget eller dess produkter/tjänster hållbara?</i> - <i>Yrkesområden inom området gröna jobb: Vilka jobb finns det? Vad har de med gröna jobb att göra? Vilka färdigheter kan krävas för dessa jobb?</i> <p>De centrala punkterna antecknas av varje grupp på ett blädderblockspapper. Efteråt presenterar grupperna sitt ämne.</p> <p>Öppna frågor (5 minuter) I slutet reflekterar deltagarna över sin forskning. Vilka obesvarade frågor skulle de vilja ställa till företagsrepresentanterna under utflykten? Dessa antecknas också på av workshopledaren.</p> <p>En läxa eller en mellanliggande uppgift kan tilldelas:</p> <p>Deltagarna kan ha ytterligare frågor som de vill ställa till företagsrepresentanterna. Dessa bör skrivas ner kortfattat. Särskilt frågor om gröna jobb och i vilken utsträckning kvinnor är involverade i dessa skulle vara intressanta.</p>
Dag 3	150 minuter	<p>11. Utflykt (150 min) Utflykten till ett företag i regionen bör i första hand ha som mål att presentera gröna jobb som i möjligaste mån representeras av kvinnor. De kvinnor som deltar i workshopen ska få lära sig vilka kompetenser och färdigheter de behöver för detta, hur en möjlig väg dit kan se ut och vad de kan förvänta sig.</p> <p>Dokumentation: Om så önskas kan ett team på 2-3 deltagare ta över foto- och videodokumentationen av utflykten.</p> <p>Utflykten skulle kunna bestå av följande delar: Välkomsthälsning och guidad tur (100 min) Först hälsar workshopledaren och företagets representant deltagarna välkomna. Representanten presenterar sedan kort företaget och ger en guidad tur. Följande frågor bör tas upp:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hur grundades bolaget och hur har det utvecklats sedan starten?</i>

Kommentiert [JR68]: Det skulle också vara möjligt för 1,2 av deltagarna - om de känner för det - att ta över foto- och videodokumentationen. De skulle kunna skapa ett litet reportage =)

Kommentiert [MJ(69R68): Bra idé, ingår

		<ul style="list-style-type: none"> - - <i>Vilka produkter/tjänster erbjuder företaget? För vilka kunder?</i> - - <i>Vad gör företaget hållbart? Hur bidrar det till en hållbar utveckling?</i> - - <i>Vilka gröna jobb erbjuder det här företaget? Vilka krav/kompetenser behöver det?</i> - - <i>Valfritt: Öppna frågor från den förberedande sessionen</i> <p>Intervju med kvinnor inom gröna jobb (40 min) Efteråt bjuds 1-2 kvinnliga anställda på företaget in för att berätta för gruppen om sitt jobb och hur de hamnade där. Dessa anställda bör vara kvinnor som har en liknande utbildningsbakgrund som deltagarna i workshopen och som har ett grönt jobb på företaget. I den första delen presenterar kvinnorna sig själva och sina jobb. Efteråt kan deltagarna eller workshopledaren ställa frågor om följande ämnen, till exempel i stil med en intervju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hur fick du det här jobbet?</i> - <i>Vilken är din utbildningsbakgrund och väg?</i> - <i>Vilka färdigheter behöver du för jobbet?</i> - <i>Varför är det här jobbet "grönt" ur din synvinkel? Vad bidrar det med till hållbar utveckling?</i> - <i>Vad tycker du om med jobbet? Vad är ansträngande?</i> - <i>Hur ser en vanlig dag ut för dig på det här jobbet?</i> - <i>Varför är jobbet också eller särskilt lämpligt för kvinnor?</i> - <i>Valfritt: Öppna frågor från den förberedande sessionen</i> <p>Slutsats (10 minuter) Slutligen tackar workshopledaren företagsrepresentanterna och frågar deltagarna om det finns några frågor kvar. Utflykten avslutas.</p> <p>En läxa eller en mellanliggande uppgift kan tilldelas:</p> <p>Deltagarna bör kortfattat reflektera över utflykten: Hur tyckte de att det var? Vad lärde de sig om hållbara företag och gröna jobb för kvinnor? Vilka ämnen/frågor förblev öppna ur deras synvinkel?</p>
Dag 4	150 minuter	<p>12. Reflektion över utflykten (50 min) Deltagarna ger först ett betyg på utflykten genom att hålla upp ett papper. Därefter tillfrågas de om sin allmänna feedback på utflykten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Besvarades alla frågor? Vilka inte? Vad mer tänkte du på?</i> - <i>I vilken utsträckning hjälpte utflykten dig i din fortsatta karriärorientering?</i> <p>I ett ytterligare steg tas från förberedelserna inför utflykten upp igen och delas ut till grupperna, men varje grupp får INTE ett eget blädderblock.</p>

Kommentiert [LV70]: Är vi säkra på att det ska vara ett kriterium?

Kommentiert [MJ(71R70): Enligt min mening ja, för att se till att deltagarna har en relation till den intervjuades utbildningsbakgrund och jobb. Kanske kan Steffi förtydliga

	<p>Efteråt reflekterar grupperna återigen över utflykten och lägger till sina resultat på om respektive ämne. Varje grupp presenterar sedan kortfattat sina resultat.</p> <p>13. Diskussion om fortsatt karriärinriktning (30 min) Nu reflekterar deltagarna individuellt över de senaste 3 dagarna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad är min uppfattning om gröna jobb och deras bidrag till en hållbar utveckling?</i> - <i>Vilka färdigheter har jag personligen för vilka gröna jobb?</i> - <i>Vad lärde jag mig av studiebesöket om kvinnor i gröna jobb?</i> <p>Utifrån dessa frågor deltagarna att dra slutsatser om vilka 3 gröna jobb som i princip skulle passa dem, vad som skulle tala för dem och vad som inte skulle göra det.</p> <p>Därefter bildar deltagarna par och presenterar kortfattat sina idéer. Partnern ger feedback, eventuellt med idéer om andra lämpliga jobb.</p> <p>14. Undersökning av gröna jobb i regionen (40 min) Workshopledaren presenterar en tryckt karta över regionen eller landet. Han/hon visar också förberedda pins och små flaggor som man kan skriva på.</p> <p>Deltagarna använder sina bärbara datorer för att undersöka vilka företag i deras region som erbjuder de jobb som de tidigare har identifierat. När de har hittat ett företag skriver de dess namn på flaggan och fäster den på kartan. Med tiden skapas en karta över regionala företag med gröna jobb.</p> <p>Slutsats</p> <p>15. Reflektion över kortet (15 min) Workshopledaren delar ut vardera 2 blanka kort i 2 färger i A6-format och pennor till deltagarna.</p> <p>Deltagarna kan skriva ner sina erfarenheter från workshopen utifrån följande frågor (1 svar per kort)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vad lärde du dig i den här workshopen?</i> - <i>Varför kan gröna jobb vara av intresse för dig?</i> <p>Workshopledaren samlar in korten.</p> <p>16. Gruppdiskussion (15 minuter) Workshopledaren läser upp svaren på varje fråga med nyckelord och frågar gruppen om någon annan vill kommentera.</p> <p>I slutet av workshopen sammanfattar facilitatorn workshopen och går igenom de gröna jobb som identifierats av varje deltagare och som skulle kunna vara av intresse för dem. En inledande kompetensanalys kan bidra till att ytterligare utforska sådana jobb som kan passa deltagarens behov. Studiebesöket bidrog också till att titta på specifika arbetsgivare i regionen som erbjuder hållbara produkter eller tjänster och som därför kan vara kandidater för framtida gröna jobbmöjligheter. Efteråt</p>
--	--

		<p>tackar workshopledaren gruppen för deras samarbete och avslutar workshopen. Han/hon hänvisar också till projektet, dess webbplats och relaterat material.</p>
--	--	--

5. Bilaga

1.1 Bilaga 1: Bingo för hållbarhet

Varaktighet:	10 minuter
Material:	Utskriven mall, pennor för underskrift för alla deltagare
Förberedelser:	Endast materialet behöver förberedas
Förfarande:	<ul style="list-style-type: none">- Alla deltagare får den tryckta mallen och tar en penna.- Målet är att få underskrifter från de andra deltagarna som kan svara "ja" på respektive påstående.- Vinnaren är den första person som kan visa en horisontell, vertikal eller diagonal rad med 4 påståenden med signaturer från 4 olika personer. Han/hon ropar högt "Bingo!"

Jag utträttar vanligtvis mina ärenden till fots, med cykel, buss eller tåg.	Jag har själv pratat med människor om hållbara livsstilar tidigare.	Jag känner till några av orsakerna till klimatförändringarna.	Jag har haft min nuvarande smartphone i mer än 3 år.
Jag har varit på en demonstration för klimatförändringar tidigare.	Jag tror att man också kan göra något för mer hållbarhet på jobbet.	Jag har redan märkt av effekterna av klimatförändringarna i min omgivning.	När det är möjligt undviker jag flygplanet för längre resor.
Jag är intresserad när något om klimatförändringar rapporteras i TV eller på Internet.	Jag kan förklara vad växthuseffekten är.	Jag äter inte kött eller korv varje dag.	Jag har redan gjort en positiv skillnad för hållbar utveckling i skolan eller på jobbet.
Jag tror att man fortfarande kan göra något åt klimatförändringarna.	Jag har köpt begagnade kläder förut.	Jag undviker badkaret och föredrar att ta en snabb dusch istället.	Jag slänger så lite mat som möjligt.

2.1 Bilaga 2: Gissa jobbprofiler

Varaktighet:	35 minuter
Material:	Utskriven mall, pennor till alla deltagare
Förberedelser:	<ul style="list-style-type: none"> - Placera fotosamlingen med gröna jobb på ett bord - Förklaring av metoden - Indelning av gruppen i team med 2-3 personer i varje
Förfarande:	<ul style="list-style-type: none"> - Grupperna väljer ett foto och hittar på en berättelse med hjälp av följande vägledande frågor på blädderblocket: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Var kan bilden ha tagits?</i> - <i>Vad gör personen på bilden?</i> - <i>Varför kan den här aktiviteten vara till nytta för miljön?</i> - <i>Vilket yrke kan personen ha?</i> - Deltagarna presenterar kortfattat berättelsen i plenum (2 minuter per grupp, totalt 15 minuter). - Workshopledaren skriver respektive arbetsbeskrivning på en post-it-lapp och fäster den tillsammans med fotot på ett blädderblock

Upplösning fotosamling med gröna jobb

- 1) Ekologisk jordbrukare
- 2) Avloppsvattentekniker
- 3) Laboratorietekniker - biokemi
- 4) Reseledare i hållbar miljö
- 5) Solcellstekniker
- 6) Tekniker inom vindenergi

Befattningsbenämningar enligt [AMS Berufslexikon](#)

Andra möjliga jobb:

- Kraftingenjör
- Kvalificerad arbetare biomassaproduktion
- Tekniker för avfallshantering
- Återvinningstekniker
- Ekobyggare
- Miljökemist
- Processingenjör - miljöskydd
- Forester
- Specialist inom trädgårdsodling
- Yrkesarbetare för biomassaproduktion och bioenergiproduktion inom jord- och skogsbruk

1023136780

1156492509

3.1 Bilaga 3: Smarta lösningar för hållbarhet

Varaktighet:	50 minuter
Material:	Laptop, beamer, film om ett hållbart företag, anteckningar, pennor, blädderblock
Förberedelser:	Videosökning av ett företag, t.ex. inom ämnesområdet trä, hållbar turism, vind- eller solenergi, biokemi etc. Videon ska presentera företaget, dess produkt/tjänst och ett urval av jobb. Var noga med att själv kritiskt reflektera över det valda företaget för att undvika t.ex. grönmålning.
Förfarande:	<ul style="list-style-type: none"> - Workshopledaren visar deltagarna en kort film om ett företag inom hållbarhetsbranschen, t.ex. <ul style="list-style-type: none"> o https://www.youtube.com/watch?v=4pyjiV0e53U (Naturstrom AG, på tyska; ändra undertexter i enlighet med detta för andra språk) - Därefter kommer workshopledaren att diskutera följande frågor med deltagarna: <ul style="list-style-type: none"> o <i>Vilken hållbarhetsfråga försöker företaget ta itu med?</i> o <i>Vilka gröna jobb har du upptäckt?</i> o <i>Vad gör medarbetarna i företaget? Vad bidrar de med till hållbarheten?</i> - Efteråt får alla deltagare 3 anteckningsblock och en penna. De rör sig runt i rummet och funderar på vad som kännetecknar gröna jobb i allmänhet. Varje tanke skrivs ner och lappen läggs på ett bord. Efteråt plockar workshopledaren upp anteckningarna och diskuterar resultaten igen med deltagarna. Anteckningarna klistras också upp på ett blädderblock. - Slutligen frågar workshopledaren deltagarna i vilken utsträckning de tror att gröna jobb kan ge ett viktigt bidrag till en hållbar utveckling. Därefter ställer deltagarna upp sig på en fiktiv åsiktslinje som går diagonalt genom hela workshoprummet. Ena änden av åsiktslinjen betyder: "Ja, väldigt mycket". Den andra änden betyder: "Nej, absolut inte". Några av deltagarnas åsikter samlas in och diskuteras.

4.1 Bilaga 4: PlayMais

Varaktighet:	50 minuter
Material:	PlayMais, vatten i en behållare, svampar
Förberedelser:	Endast materialet behöver förberedas
Förfarande:	<ul style="list-style-type: none">- Alla deltagare får PlayMais och skapa ett objekt för ett grönt jobb efter eget val (30 min).- Efteråt presenterar deltagarna sina föremål och låter de andra gissa vilket yrke de har valt.

Kommentert [LV72]: Jag förstår inte vad du menar med det

Kommentert [MJ(73R72): Exempel ges i ovanstående kommentar

5.1 Bilaga 5: Kompetensprofil (individ)

Varaktighet:	30 minuter
Material:	Utskriftsmodell för alla deltagare, pennor, miniräknare
Förberedelser:	Endast materialet behöver förberedas
Förfarande:	<ul style="list-style-type: none">- Deltagarna får kompetensprofilmallarna av workshopledaren. De delas in i grupper om 4 och diskuterar de enskilda kompetenserna en efter en och delar ut stjärnor efter hur de bedömer sina kompetenser. Följande frågor kan vara till hjälp i bedömningen:<ul style="list-style-type: none">o Har jag rätt kompetens?o Hur stark är denna kompetens?o Var har jag använt/utnyttjat kompetensen tidigare?- När deltagarna har gått igenom alla kompetenser beräknar du det aritmetiska medelvärdet för vart och ett av de tre områdena.

	Teknisk-metodiska färdigheter och kompetenser	****	***	**	*
1	Hantverkskunskap Jag kan snickra och reparera bra.				
2	Teknisk förståelse Jag vet hur tekniska anordningar fungerar och förstår tekniska beskrivningar.				
3	Tredimensionell fantasi Jag kan rita skalenliga skisser av saker och ting och läsa kartor bra.				
4	Beräkningsinriktat tänkande Jag behärskar grundläggande aritmetik och kan hantera vikter och mått.				
5	Säker användning av datorn Jag vet hur man använder program och jag är bra på att använda Internet.				
6	Organisatoriska färdigheter Jag kan hantera min tid väl och se vad som behöver göras först.				
	Andra yrkesmässiga och metodiska färdigheter och kompetenser				
	Genomsnitt				

**** mycket bra | *** bra | ** medel | * lite

	Sociala och kommunikativa färdigheter och kompetenser	****	***	**	*
1	Kommunikationsförmåga Jag kan uttrycka mig väl och även tala inför flera personer.				
2	Mitt modersmål är:				
	Lyssnande och förståelse				
	Läsning				
	Talande				
	Skriva				
3	Jag talar också följande språk				
	Lyssnande och förståelse				
	Läsning				
	Talande				
	Skriva				
4	Möjlighet att kontakta Jag är bra på att ta hand om människor, förklara saker för andra och uttrycka min åsikt.				
5	Samarbete Jag tycker om att arbeta tillsammans med andra, att aktivt bidra och att ta mig an uppgifter.				
6	Förmåga att kritisera och hantera konflikter Jag försöker diskutera konflikter med alla inblandade, jag kan ta kritik och erkänna misstag.				
7	Ta på dig ansvaret Jag håller vad jag lovar och slutför på ett tillförlitligt sätt de uppgifter jag har åtagit mig.				
8	Interkulturell kompetens Jag är intresserad av andra kulturer och deras människor och kan arbeta bra tillsammans med dem				
	Andra sociala och kommunikativa färdigheter och kompetenser				
	Genomsnitt				

**** mycket bra | *** bra | ** medel | * lite

	Personliga färdigheter och kompetenser	****	***	**	*
1	Fysisk kondition Jag håller mig i form och har en god fysik. Jag kan arbeta utomhus i alla väderförhållanden.				
2	Kreativitet Jag kan rita bra och har originella idéer för gåvor eller dekoration.				
3	Självständighet Jag kan utföra arbete utan specifika instruktioner och vet hur jag ska organisera hjälp.				
4	Flexibilitet Jag kan anpassa mig väl till nya situationer och hantera förändrade arbetssituationer på ett bra sätt.				
5	Villighet att lära sig Jag försöker ständigt lära mig något nytt och kan utföra uppgifter eller arbetsuppgifter självständigt.				
	Andra personliga färdigheter och kompetenser				
	Genomsnitt				

**** mycket bra | *** bra | ** medel | * lite

6.1 Bilaga 6: Kompetensprofil (Gröna jobb)

Varaktighet:	50 minuter
Material:	Utskriftsmall för alla deltagare, pennor, miniräknare
Förberedelser:	Endast materialet behöver förberedas
Förfarande:	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagarna får ett specifikt yrke/yrkesområde inom Green Jobs och ombeds att undersöka följande frågor på Internet: <ul style="list-style-type: none"> o Vilka företag finns det som erbjuder detta jobb? Vilka är deras produkter/tjänster? o Vad gör du i det här jobbet? o Vilka färdigheter/krav behöver du för detta? - Sedan tilldelar deltagarna poäng för varje jobb och kompetens från 1-4 på mallen. Dessa samlas in och det aritmetiska medelvärdet för varje kompetens i varje jobb beräknas. - Slutligen kommer det att hållas en gruppdiskussion med följande frågor: <ul style="list-style-type: none"> o <i>Vilka jobb är mest troliga att matcha dina färdigheter?</i> o <i>Vilken skulle deltagarna ta upp mer i detalj? Varför skulle de göra det?</i>

	Yrkesmässiga och metodiska färdigheter och kompetenser	****	***	**	*
1	Hantverksskicklighet				
2	Teknisk förståelse				
3	Tredimensionell fantasi				
4	Beräkningsinriktat tänkande				
5	Säker användning av datorn				
6	Organisatoriska färdigheter				
	Andra yrkesmässiga och metodiska färdigheter och kompetenser				
	Genomsnitt				

**** mycket bra | *** bra | ** medel | * lite

	Sociala och kommunikativa färdigheter och kompetenser	****	***	**	*
1	Kommunikationsförmåga				
2	Språkkunskaper för detta jobb				
	Lyssnande och förståelse				
	Läsning				
	Talande				
	Skriva				
3	Andra språk som är viktiga i det här jobbet				
	Lyssnande och förståelse				
	Läsning				
	Talande				
	Skriva				
4	Möjlighet att kontakta				
5	Samarbete				
6	Förmåga att kritisera och hantera konflikter				
7	Ta på dig ansvaret				
8	Interkulturell kompetens				
	Andra sociala och kommunikativa färdigheter och kompetenser				
	Genomsnitt				

**** mycket bra | *** bra | ** medel | * lite

	Personliga färdigheter och kompetenser	****	***	**	*
1	Fysisk kondition				
2	Kreativitet				
3	Självständighet				
4	Flexibilitet				
5	Villighet att lära sig				
	Andra personliga färdigheter och kompetenser				
	Genomsnitt				

**** mycket bra | *** bra | ** medel | * lite

7.1 Bilaga 7: Vad är jag?

Varaktighet:	20 minuter
Material:	Post-it-lappar, pennor
Förberedelser:	Endast materialet behöver förberedas
Förfarande:	<ul style="list-style-type: none">- Deltagarna får varsin post-it-lapp och skriver namnet på ett grönt jobb (t.ex. solcellstekniker, ekolog eller andra som redan har identifierats under workshopen) på den. Efteråt klistrar de fast post-it-lapparna i pannan på en av de andra deltagarna utan att den personen ser namnet.- En av deltagarna börjar ta reda på vilket yrke han/hon har genom att ställa specifika frågor. Svaret kan bara vara ja eller nej. Så snart de andra måste svara nej, får nästa person gissa sitt yrke. Vinnaren är den som först gissar sitt yrke. Självklart kan spelet fortsätta.

6. Litteratur

Abif-Analysis Consulting och tvärvetenskaplig forskning (2012): Internationell metodhandbok för yrkesorientering i gruppkonstellationer. Online på: https://www.vkotocka.si/wp-content/uploads/2018/12/NAVIGUIDE_EN_handbook_100-Methods-1.pdf (senast besökt 18.08.2023).

Bujold, Ch. (1974): Aktivering av yrkesmässig och personlig utveckling. Paper presenterat vid Ontario School Counselor Association Conference.

Europeiska kommissionen (2013): PES och gröna jobb. Bryssel. Online på: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14107&langId=en> (PDF) (senast besökt 18.08.2023).

Världsbanken (2022): Gröna jobb för kvinnor kan bekämpa klimatkrisen och öka jämställdheten. Online på: <https://blogs.worldbank.org/climatechange/green-jobs-women-can-combat-climate-crisis-and-boost-equality> (senast hämtad 18 augusti 2023).

 women4green.eu

 [/WomeninPowerforaGreenEconomy](https://www.facebook.com/WomeninPowerforaGreenEconomy)

 [/women4green/](https://www.instagram.com/women4green/)

© 2021-2024, Women4Green

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or OeAD-GmbH. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.